

Регіональна стратегія як інструмент активізації посткризового економічного розвитку

Л.О. ПЕТКОВА, д-р екон. наук, професор

Черкаський державний технологічний університет

18006 Україна, м. Черкаси, б-р Шевченка, 460

l_petkova@ukr.net

До числа наслідків глобальної економічної кризи слід віднести прискорення конкуренції між глобальними гравцями в економічній, політичній, інших сферах, а також – прискорене розшарування національних економік за рівнем та якістю життя населення. До ситуації постійної нестабільності світова економіка, очевидно, починає звикати, і це стає новою реальністю нашого часу.

Регіональна політика посткризового періоду закономірно має якісно змінюватись задля досягнення стратегічної мети соціально-економічного розвитку країни – підвищення рівня та якості життя населення. Першочерговими завданнями сучасної політики управління регіональним розвитком є досягнення конкурентоспроможності економіки регіонів та соціальної стабільності в них. Між тим, цілі регіональної економічної політики, як свідчить вітчизняний та зарубіжний досвід, завжди виражають компроміс між економічною ефективністю та соціальною справедливістю.

Умови посткризового розвитку України та її регіонів ускладнені проблемами, що загострились у трансформаційний період. Ключовими з них стали – переформатування геополітичного та геоекономічного простору з розширенням кола суб'єктів міжнародних відносин; створення засад ринкової економічної системи з відповідною зміною відносин власності, перерозподілом економічної влади та зміною функцій і інструментів державного управління.

Нові тенденції державного управління регіональним розвитком пов'язані з переходом від політики вирівнювання соціально-економічної асиметрії до політики поляризованого зростання, розвитку мережевих структур і формуванню нової просторової організації країни. В числі основоположних засад регіонального розвитку залишається відродження принципів соціально-економічної

комплексності. Від поширеного трактування комплексності за централізованої економічної системи як «досягнення оптимальної структури, економічно обґрунтованих масштабів виробництва в кожній з галузей у відповідності з наявними в регіоні природними та економічними передумовами і потребами народного господарства» необхідно перейти до нового змістовного наповнення зазначеного принципу. В основі сучасного трактування комплексності – збалансованість ресурсного забезпечення, потенціалу регіону з економічним розвитком та підвищенням якості життя населення регіону.

Генеральною метою стратегій регіонального розвитку в посткризовий період повинно стати саме підвищення якості життя. Принциповою особливістю стратегічного плану регіону є залучення територіальної громади, населення до всього процесу стратегічного планування від розробки ідеї до її реалізації. Запровадження якісно нового стратегічного планування на регіональному рівні дозволить досягнути таких основних цілей регіональної політики, спрямованої на довгострокове економічне зростання: ідентифікація конкурентних переваг регіонів у міжрегіональному та міжнародному поділі праці; підвищення рівня конкурентоздатності території; формування нових засад міжсекторної співпраці – влади, бізнесу, громади – для узгодження економічних інтересів зацікавлених сторін.

Декларовані в сучасній українській економічній політиці ідеї модернізації важливі з позиції формування довгострокової соціально-політичної стабільності. Однак, існують численні загрози формалізації процесів суспільно-економічної розбудови, здатні зберегти та поглибити недосконали структуру національної економіки, технологічну відсталість тощо. Для успішної реалізації стратегії розвитку національного масштабу важливо усвідомлювати, що конкурентна боротьба в глобальному політичному та економічному просторі відбувається не стільки за кількісними чи, навіть, якісними показниками національного виробництва. Під час кризи та по її закінченні загострюється боротьба ідей, альтернативних моделей суспільного розвитку, боротьба за визначальний вплив на суспільну свідомість.

